

Lahjoja norsu- jumalalle

POLKUPYÖRÄ-
KORJAAMO
Adhikara S. Patil

JUKKA BEHM

TAMMI

JUKKA BEHM

LAHJOJA NORSUJUMALALLE

Kiitos Kymenlaakson rahastolle ja Taiteen edistämiskeskukselle.

© JUKKA BEHM JA KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI, 2013

978-951-31-7427-9

PAINETTU EU:SSA

ENSIMMÄINEN LUKU

*jossa Adhikara Patil joutuu ottamaan vastaan polkupyörän,
jossa ei ole mitään korjattavaa*

Adhikara Patil käänsi pajansa ovesa roikkuvan kyltin ympäri. Kadulle päin tuli näkyviin sana OPEN. Sana CLOSE jäi piiloon. Oven yläpuolella luki sekä englanniksi että marathinkielisin koukeroin: Pyöräkorjaamo A. S. Patil.

”No niin”, hän totesi ja palasi kuistilla olevan pöydän luo, jonka ääressä istui hänen äitinsä. Panji Kaneshalla oli ikävuosia kahdeksankymmentäkolme ja kasvoilla niiden veistämiä laaksoja ja rotkoja, joiden tasoittamisen ihmeitä lupailevilla rypyyvoiteilla hän oli lopettanut aikoja sitten. ”On aika aloittaa työt. Täytyy vain toivoa, ettei tule liikaa asiakkaita. Ei oikeastaan huvittaisi rehkiä näin mukavana päivänä.”

Pyöräkorjaamon pitäminen oli Adhikaralle harrastus. Se oli hänelle hupia tai terapiaa, jota hän oli määrännyt itse itselleen. Miten sen nyt otti. Hän oli eläkeläinen, vaikka oli ollut vasta äskettäin nuori mies ja astumassa uraputkeensa, joka oli pitkä ja kapea ja jossa ei hohkanut poistumisreittiä lupailevaa vihreää

valoa. Hän oli kavunnut nyt putkesta ulos ja auringonvaloon. Hän sai keksiä itselleen haluamaansa tekemistä tai olla tekemättä sitä, minkä oli keksinyt. Hikoilu ja hosuminen eivät kuulleet hänen nykyisen virkansa pakollisiin luontaiseluihin, joten hänellä ei ollut kiirettä sulkeutua työmaalleen ja sotkea käsiään ketjurasvaan.

Panji Kaneshan nosti etu- ja keskisormensa ilmaan ja hieroi niitä vastakkain.

”Mulga”, hän sanoi. ”Poikani. Äitisi tarvitsee apua.”

”Niinpä tietysti. Tässä sitä on.”

Aamupäivä ei ollut erityisen kuuma, mutta Adhikara istuutui mielellään varjoon. Hän avasi pöydällä olevan vihreän Golden Virginia -pussin ja kaivoi esille purujen seasta filterin ja tupakkapaperiketelon. Sitten hän annosteli sopivan määrän hippuja paperin päälle ja kieritteli sen pöydällä oikean muotoiseksi ennen kuin nuolaisi liimapintaa.

”Tästä ei tullut mestariteosta”, hän arveli ojentaessaan äidilleen valmiin sätkän, jonka pää kapeni niin, että se muistutti piikkiä.

”Eipä sillä ole väliä”, panji Kaneshan sanoi ja avasi tulitikku-laatikon. ”Kohta se on kuitenkin tuhkaa.”

Adhikaran vaimo Mahajadeem tuli olohuoneen ovesta pihalle ja asettui seisomaan katoksen reunalle. Hän tähyili lähes pilvettömälle taivaalle ja antoi auringon hyväillä kasvojaan. ”Työmies ei ole ehtinyt vielä työmaalleen”, hän totesi. ”Ei taida työ tänään maittaa.”

Adhikara otti hetkeksi syällisen ilmeen, mutta lausui sitten puolustuspuheensa: ”Linssit ovat vielä torilla, mutta brahmin pieksee vaimonsa, koska tämä ei osannut tehdä niistä herkkulista muhennosta.”

”Siis mitä?” kysyi Mahajadeem.

”Poikani tarkoittaa, ettei pidä mennä asioiden edelle”, panji Kanasha selvitti ja puhalsi savua sieraimistaan.

”Juuri niin. Pyöräkorjaamo on avattu”, sanoi Adhikara. ”Se on hyvä alku. Ihan tarpeeksi hyvä.”

Mahajadeem ei seisonut koskaan liian pitkään auringossa vaan oli siirtynyt jo katoksen varjoon. Hän katseli äitiä ja poikaa, oliivinvihreään sariin pukeutunutta anoppiaan ja miestään, jolla oli yllään nuhjuinen t-paita ja shortsit, jotka oli hankittu vähintään viisitoista vuotta sitten. Ne palvelivat lahkeessa olevasta reiästä huolimatta niin hyvin, ettei niistä voinut luopua. Sitten hän katsoi kadun suuntaan sen verran totisena, että myös Adhikara käänsi katseensa ja näki aidan takana etenevän miehen pään. Se liukui ohi tasaisesti ja nopeasti. Sen täytyi kuulua polkupyöräilijälle.

”Tuo mies meni tuosta jo äsken ohi. Silloin hän ajoi toiseen suuntaan”, Mahajadeem sanoi. ”Minusta tuntuu, että hänellä on asiaa tänne.”

”Miksi hän sitten polkee edestakaisin?”

”Kerää varmaankin rohkeutta”, arveli panji Kanasha. ”Olen liian pelottava”, hän sanoi ja kähisi päälle. ”Pelottavampi kuin pihaa vartioiva rakki.” Hänen olematon vatsansa hytkyi ja lui-

set sormet naputtelivat tuhkaa tuhkakuppina toimivan lasisen maljan ohi.

”Siinä hän on taas”, sanoi Mahajadeem ja korjasi hiuksiaan korvansa taakse. Hänen tukkansa oli vielä korpinmusta. Siitä puuttuivat harmaat raidat, jotka viiruttivat panji Kaneshan päälakea. ”Nyt hän tulee siitä suunnasta mihin äsken meni. Lyödäänkö vetoa, että kohta hän on täällä?”

”Mies näyttää jotenkin tutulta”, Adhikara sanoi. ”Eikö hän asu seuraavalla Laxmibai Tole Roadin suuntaisella kadulla, jos mennään täältä poliisiasemalle päin?”

”Minä en näe ketään”, sanoi panji Kanasha ja nosteli silmälasiansa kehyksiä.

”Kyllä. Hän se on”, sanoi Adhikara. ”Joku liikemies tai vastaava. Olen varma siitä.” Hän ei saanut mieleensä miehen nimeä, vaikka he olivat melkein naapureita. Heidän puutarhojensa takapihan muurit lähes koskettivat toisiaan, mikäli Adhikara ei ollut erehtynyt henkilöstä, ja tuskinpa hän oli, sillä kyllä hän ihmisten kasvot muisti, vaikkei pystynyt yhdistämään niihin aina oikeita nimiä.

Adhikara alkoi käydä kirjaimia läpi yksi kerrallaan. Se oli hänen tapansa palauttaa ajatuksiin nimi, jonka aivoissa puuhailevat varastomiehet olivat heittäneet perimmäiselle hyllylle ja pinonneet päälle kasan roinaa.

Aakash, Ajay, Adil, mietti Adhikara.

Balbir, Banke, Bharat. Ei. Myös B oli yhtä väärä alkukirjain kuin A.

Chaitanya, Chinmay, Chirag, Chittaranjan.

Kun miehen pää ilmestyi uudestaan näkyviin, se oli pysähdyksissä ja tuijotti pensasaidan takaa suoraan Adhikaraa.

”Namaskaar”, mies tervehti. Hän heilautti kättään.

Kiinnostava tapaus, Adhikara mietti. Hän mietti myös, pitäisikö hänen nousta tuolistaan, josta oli löytänyt mukavan asennon ja jossa hänen teki mieli lekotella vielä vähän.

”Onko siellä ketään?” mies huhuili. ”Herra Patil. Tekö siellä istutte? Minä näen teidät kyllä.”

”Täällä hän on”, panji Kanasha ilmoitti. ”Peremmälle vain”, hän toivotti ja yskäisi sanojensa perään kuin käynnistymistä yrittävä moottori.

”Ajoin tästä ohi ja ajattelin pysähtyä”, huhuili mies, jonka nimi pysyi Adhikaralle yhä arvoituksena. ”Pysähdyin siksi, että uskon Adhikara Patilin olevan täsmälleen oikea henkilö auttamaan minua.”

”Tänne näin! Tänne vaan ihan rohkeasti”, panji Kanasha sanoi jo komentavaan äänensävyyn. ”Mieluummin portin kautta kuin aidan läpi.”

”Taisi käydä niin, että työmieheltä vietiin tauko”, arveli Mahajadem ja hätisteli edessään pörräävän korenon matkoihinsa.

Danvir, Deep, Devkumar, Dhiraj. Adhikara kelasi edelleen aakkosia, kun mies oli jo tullut pihan puolelle. Hänen kätensä taluttivat mustarunkoista miestenpyörää. Vatsa kertoi korkeasta elintasosta tai epäterveellisestä ruokavaliosta, mutta oli selitys

mikä tahansa, niin näytti siltä kuin miehen keskivartalon tilalle olisi asetettu ilmalla täytetty jumppapallo, samanlainen, jonka Mahajadeem oli hankkinut joskus postimyynnistä heidän asuessaan Englannissa ja joka pysytteli piilossa komeron perukoilla.

Ednit, Ekadant, Ekbal. Muistikeinosta ei ollut apua.

Miehellä oli tummat suorat housut ja valkoinen kauluspaita, joka pyrki esiin housujen alta. Näkyviin kiilautuva helmus oli terävillä rypyillä. Paidan napit joutuivat ankaraan puristukseen ja näyttivät ponnistavan lentoon hetkenä minä hyvänsä.

”Joku on ryhtynyt kuntoilemaan”, sanoi mies, ja nyökkäsi pyörän sarvia kohti. ”Se joku olen minä.”

”Minä huomaan sen.”

Adhikara huomasi myös, että pyörän merkki oli Hero Cycles. Malli oli varsinainen klassikko. Musta runko, korkea keskitanko, jähmeät jalkajarrut. Se oli tavanomainen näky Intian kaduilla. Samanlaisia polkupyöriä oli liikenteessä miljoonittain samaan aikaan.

Adhikaran pihaan ilmestynyt pyörä ei vaikuttanut sellaiselta, että sillä olisi poljettu vielä montaa kilometriä. Lokasuojissa ei ollut lommoja eikä rungossa naarmuja. Renkaat eivät olleet kuluneet keskipäivän paahteen kiehuttamalla asfaltilla eivätkä uponneet Punen kaduilla vaaniviin railoihin, joiden puristusote löystytti pinnoja ja väänsi vanteet mutkalle.

G niin kuin Gagan, H niin kuin Harikesh.

I niin kuin Indrajit.

”Pyöräily tekee ihmiselle hyvää. Pyöräilijä saa samalla kerran raitista ilmaa ja työtä jalkalihaksille”, mies selvitti, aivan kuin olisi toiminut alustajana polkupyöräilyn hyötynäkökulmia esittelevässä paneelikeskustelussa. ”Tässä saa kaksi kärpästä yhdellä iskulla kuten sanotaan. Siinä, että mies ajaa silloin tällöin polkupyörällä, ei ole mitään hävettävää.”

Nyt. Nyt Adhikara muisti. Hän oli päässyt mietinnöissään K-kirjaimen kohdalle, kun hänestä oli tuntunut, että hän oli kiirehtinyt ohi, että jokin aikaisemmista kirjaimista oli tarttunut hänen hihaansa ja huomauttanut, että minä se olin. Minä olen oikea kirjain ja sinä siinä harpot tyytyväisenä ylitseni, huomaamatta minua, ymmärtämättä, kuinka kovasti huudan sinulle ja kerron sen, minkä haluat tietää.

Kirjain, joka moitti Adhikaraa, oli G.

G niin kuin Ganaka. Ja samalla kun hän keksi miehen etunimen, hän keksi sukunimen, sillä ne kaksi kävelivät käsi kädessä ja kuuluivat yhteen kuten Ganges ja ylösalaisin kelluvat kalat.

Ganaka Kanderana. Se oli tämä polkupyöräilijä, joka oli pysähtynyt kertomaan harrastustoiminnastaan.

”Tämä pyörä on ollut enemmän kuin hintansa arvoinen”, hän sanoi.

”Vai niin.”

”Tämä on mukava kapine, joka soveltuu erinomaisesti päivittäiseen käyttöön. Tällä kelpaa tehdä mukava pieni ajelu ja palata takaisin kotiin, kun on saanut sopivan määrän liikuntaa”, sanoi mies, ja varmisti samalla Adhikaran pohdinnan oikeaksi.

”Minun nimeni on Ganaka T. Kandra ja asun tässä lähellä. Minulla on oma yritys. Muotitalo Kandra Creations. Tiedätte varmasti sen.”

Adhikara ei muistanut kuulleensa aikaisemmin liikkeen nimeä. Mahdollista oli myös, että hän oli unohtanut sen, jos se oli hänelle joskus kerrottu.

Ganaka T. Kandra jatkoi pyöränsä esittelyä. ”Valitettavasti tästä kuuluu välillä sellaista räminää kuin perään olisi kiinnitetty ämpäri. Olen käsittänyt, että ymmärrätte pyörien päälle. Tiedätte, mitä niille pitää tehdä silloin, kun ne ovat epä-kunnossa. Herra Patil on perustanut pyöräkorjaamon. Sellaista ihmiset puhuvat.”

”Eivät he keksi omiaan. Kyllä. Olen perustanut korjaamon.”

”Niin minulle on kerrottu, eikä se siis ole huhupuhetta. Koska omistatte korjaamon, osaatte varmasti tehdä pyörälleni jotain”, Ganaka Kandra arveli. ”Kun ostin sen, minulle kerrottiin, että muttereita pitäisi kiristää ja pyörä huoltaa ensimmäisen sadan kilometrin tullessa täyteen. Mutta se työ on valitettavasti jäänyt tekemättä. Ehkäpä äänet ovat seurausta tästä laiminlyönnistäni.”

Adhikarasta olisi ollut mielenkiintoista nähdä, kuinka Ganaka Kandra hilasi itsensä ja keskivartalonsa tangon yli ja nousi pyöränsä selkään. Toimenpide ei voinut olla yksinkertainen. Panji Kanasha oli mietiskellyt samaa, muttei pystynyt pitämään arviota sisällään. ”Hän näyttää siltä laulajalta. Siltä Adnan Samilta”, hän totesi mielestään hiljaisella äänellä ja nyökytteli

Mahajadeemia kohti. ”Siltä, joka yritti syödä ja juoda itsensä hengiltä, mutta ei onnistunut siinäkään.”

Totuus kuullaan lapsilta ja vanhuksilta, mietti Adhikara. Niiltä, joille on yhdentekevää, mitä muut heistä ajattelevat.

”Tämä tässä on äitini”, Adhikara esitteli.

”Hauska tutustua”, sanoi Ganaka ja tarttui molemmin käsin panji Kaneshan paahtuneeseen käteen. Rannerenkaiden rivi helisi metallista sointia.

”Adhikara Patil on minun poikani”, sanoi panji Kanasha. ”Tervetuloa hänen pyöräkorjaamoonsa. Tervetuloa hänen asiakkaakseen.”

Adhikara talutti pyörän pajaansa, joka sijaitsi hänen talonsa siivessä olevassa varastossa. Yhdessä ja samassa tilassa oli korjaushalli, varaosakeskus ja toimisto, johon kuului nurkassa oleva kirjoituspöytä ja sen päällä oleva radio. Kaikki korjaamon osastot mahtuivat riitelemättä saman katon alle. Ulkokumit roikkuvat ilman tarkkaa järjestystä seinään kiinnitetyissä koukuissa, ja pahvilaatikoissa oli jarru- ja vaihdevaijereita, paikkausvälineitä sekä satuloita siltä varalta, jos joku halusi istuimensa uusittavan. Harvoin halusi. Kekseliäs pyöräilijä kehitteli loppuunkalutun satulan ympärille uuden pehmusteen vaikkapa vanhasta vaatteesta ja parsi istuimen kokoon vahvalla teipillä.

Ganaka Kanderan pyörä olisi nopeasti kunnostettu. Tarvittaisiin vain muutama kiristystoimenpide ja rasvaa ketjuihin. Siinä se. Pyörässä ei ollut mitään vikaa. Jos se jostain kärsi niin siitä,

että sen päälle kapusi hyvin raskastekoinen polkija. Adhikara katsoisi sitä kun ehtisi. Palatessaan pihalle hän huomasi, että Mahajadeem oli kattanut pöydälle vadillisen valkoisia pikku-leipiä. Pian saapui toinen lautanen, jossa oli viipaloituja omenoita, appelsiineja ja kuorineen halkaistu banaani. Hänen vaimonsa ei kestänyt tilannetta, että heillä oli vieras, jonka edessä ei ollut tarjoilukulhoja. Ganaka nautiskeli Mahajadeemin tuomista antimista ja vastapäätä istuva panji Kanesha tutkaili häntä lumoutuneena kuin harvoin esiintyvää luonnonilmiötä.

”Täällä palvelu pelaa. Tämä pyöräkorjaamo on luultavasti kaupungin paras”, Ganaka sanoi. ”Minä olen tosissani”, hän lisäsi ja hörppäsi lämmintä chaita kupistaan. ”Tämä on koko Maharashtran osavaltion paras korjaamo.”

”Ainakin tämän kadun paras”, sanoi Adhikara. Se oli ainakin totta, sillä muita korjaamoja ei ollut lähetyvillä.

Ganaka ryhdistäytyi tuolillaan ja työnsi paitansa housujen sisään. Housut ja paita näyttivät hylkivän toisiaan. Ne oli sovittava aika ajoin oikeille paikoilleen.

”Ajattelin, että nyt kun olen tässä, voisin kysyä mielipidetänne erääseen toiseen aihepiiriin liittyen”, Ganaka sanoi. ”Jos se vain sopii. Jos se on mahdollista.”

”Sopii se”, panji Kanesha vastasi poikansa puolesta.

Siinä se tuli. Varsinainen syy vierailuun. Jotain tällaista Adhikara oli uumoillut.

”Olette nimittäin korkeasti koulutettu mies. Korkeammin koulutettu kuin moni muu jonka tunnen”, Ganaka sanoi.

”Olette sentään insinööri. Olisi erittäin mukava saada viisaan ihmisen näkökulma asiaan, jonka olen joutunut kohtaamaan ja joka ei ole erityisen miellyttävä”, Ganaka lisäsi, ikään kuin puolustukseksi sille, mitä aikoi kertoa. ”Se ei ole miellyttävä asia ollenkaan.”

”Viisas insinööri”, panji Kanasha toisti ja pyöritteli sanoja puoliääneen.

Ganaka Kandra rykäisi nyrkkiinsä ja pyyhki paidalleen pudonneet keksinmurut huolellisesti maahan.

”Mitä ajattelisitte, jos joku sanoisi, että kuollut ihminen on ottanut häneen yhteyttä?” hän kysyi ja katsoi Adhikaraa hetken suoraan silmiin. Sitten hän siirsi katseensa taas pöytään ja jäljellä oleviin hedelmiin.

Kysymys yllätti Adhikaran. Hän mietti, oliko hän kuullut väärin.

”Voiko vainaja kirjoittaa kirjeen? Voiko se olla mielestänne mahdollista missään olosuhteissa?” Ganaka tiedusteli.

Adhikara pohti, oliko mies tosissaan. ”Epäilen sitä kyllä hyvin vahvasti”, hän vastasi. ”Luulen, että kuollut vaivautuu vain harvoin tarttumaan kynään.”

Panji Kanasha hieroi sormiaan yhteen. Adhikara vetäisi kotelosta esille uuden sätkäpaperin ja kävi työhön. Hän arveli, että äiti odotti malttamattomana kuulevansa lisää. Mehevistä tarinoista ei ollut koskaan ylitarjontaa. Kun Adhikara ojensi tupakan äidilleen, katsoi Ganaka vuorostaan tätä kuin nähtävyyttä.

”Kertokaa lisää”, panji Kaneshia pyysi ja puhalsi savua sieraimistaan.

”Tiedän, että tämä kuulostaa omituiselta, mutta niin se kuulosti minustakin ennen kuin sain nähtäväksi tämän”, Ganaka sanoi ja naputteli sormillaan kauluspaitansa rintataskua. ”Tai en minä sitä saanut. Se on osoitettu minun vaimolleni. Se löytyi ovesta edestä. Ja sen allekirjoittajaksi on merkitty minun edesmennyt vaimoni.”

Adhikaran katse oli ilmeisesti sen verran kysyvä, että Ganaka antoi välittömästi selvityksen. ”Olen nähkääs leskimies. Olen mennyt uusiin naimisiin. Minulla on edesmennyt vaimo, vaimo numero yksi, ja nyt minulla on vaimo numero kaksi, joka on saanut postia ensimmäiseltä vaimoltani. Ja koska vaimo numero yksi on ollut kuolleen pian kolme vuotta, minun täytyy tunnustaa että olen enemmän kuin ihmeissäni siitä, että hän on lähestynyt uutta vaimoani. Hämmästynyt on myös vaimoni numero kaksi. Ei hän ole saanut koskaan aikaisemmin kuolleelta postia.”

Ganaka Kanderan työnsi kätensä paitansa pullottavaan taskuun. ”Kirje on minulla täällä hyvässä tallessa. Minä voin näyttää sen teille, jos haluatte.”

TOINEN LUKU

*jossa panji Kaneshha antaa lupauksen poikansa puolesta,
joka ei kuitenkaan olisi osannut sanoa ei*

Adhikara Patil koki olevansa monessa suhteessa untuvikko. Sellainen hän ei ollut vain pyöräkorjaajana – uudessa työssään, joka ei ollut työtä – vaan myös intialaisena hän ajatteli olevansa aloittelija tai enintään harjoittelija, joka oli koeajalla ennen kuin saisi vakituisen kiinnityksen.

Hän oli ollut työnsä takia kauan pois maasta, josta oli mahdollonta päästä selville edes yhden elämän aikana, ja joka yllätti hänet uudelleen jokaisena päivänä nyt kun hän oli muuttanut sinne takaisin. Asiat, jotka olisivat herättäneet muualla suurta hämmennystä, olivat Intiassa arkea: Intiasta ei ottanut selvää edes intialainen, ei edes syntyperäinen intialainen insinööri.

Adhikara oli palannut kotimaahansa vuosi takaperin, kun oli vapauttanut ensin itsensä insinööritoimisto MPD Engineersin palveluksesta. Hän oli perustanut sen Punessa herrojen Mistry ja Dutta kanssa, jotka saivat tulla nyt toimeen ilman herra Pa-

tilia, joka oli antanut firman nimeen sukunimensä alkukirjaimen. Yhä edelleen hän koki olevansa muukalainen maassa, joka oli täysin eri kuin maa, josta hän oli aikoinaan lähtenyt yrityksen perustettua haarakonttorin Eurooppaan. Toisaalta Intiassa ei ollut muuttunut mikään. Siellä asui yhä ihmisiä, jotka elivät samalla tavalla kuin oli eletty vuosisatojen ajan.

Työuransa loppuvuodet Adhikara oli työskennellyt Lontoossa, mutta hänen työpaikkansa oli ollut aina sama: sama toimisto viimeiset kolmekymmentäkaksi vuotta. Se oli pitkä aika, mutta se oli kulunut nopeasti. Vuodet vierähtävät vauhdilla, mutta päivät matelevat. Niin se menee. Paluussa sinne, minkä hän oli jättänyt aikoja sitten taaksensa, ei ollut kenties mieltä, mutta Adhikara ja Mahajadeem olivat päättäneet pitäytyä kauan sitten tekemässään suunnitelmassa. He olivat syntyneet Intiassa, ja Intiassa he myös vanhenisivat ja siellä heidän ruumiinsa poltettaisiin ja heitettäisiin tuhkana virtaan. Tosin Adhikaran mielestä hänen jäänteensä voisi viskata yhtä hyvin kotipihalla kasvavan puskan juurelle, sillä hän oli kuullut, että tuhka oli erinomaista lannoitetta ja suurin osa kasveista virkistyi saadessaan sitä ravinnokseen. Hänellä ei ollut mitään sitä vastaan, että hänestä olisi hyötyä kuoleman jälkeen, sillä elämän aikana tuli sotkeuduttua moniin hyödyttömiin asioihin.

Oli paluuseen muutama muukin syy. Muutama ihminen, jotka asuivat liian kaukana Lontoosta – muutama pieni ja muutama vähän isompi intialainen.

”Teillä on hieno talo”, totesi pyöräkorjaamon asiakas Ganaka Kandra ja havahdutti Adhikaran mietteistään.

”Mutta vähän liian iso”, sanoi Adhikara. ”Nyt kun lapset asuvat muualla.”

”Mutta minä asun täällä”, panji Kanasha sanoi. ”Ja minä tarvitsen apua käärimiseen. Kädet tärisevät niin, että purua tippuu syliin”, hän lisäsi ja esitteli kämmeniään Ganakalle. ”Katsokaa vaikka. Jos näihin kiinnittäisi vispilät, niin saisi käyttöönsä sähkövatkaimen. Minä olen kyllä vatkannut kaiken aina käsin, silloinkin kun ne pysyivät paikoillaan eivätkä olleet näin vilkkaat kuin nyt.”

Ganaka ei osannut ilmeisesti päättää, olisiko hänen pitänyt naurahtaa. Seurauksena oli irvistyksen kaltainen hymy. ”Tervetuloa minunkin puolestani Puneen”, hän sanoi Adhikaralle.

Patilien rakennuttama talo oli valettu betonista ja maalattu valkoiseksi, ja tietystä kulmasta katsottuna se muistutti neliskanttista sokeripalaa. Siinä oli kolme kerrosta ja Adhikaran mielestä liian paljon tilaa, liian paljon huoneita, jotka olivat kalustettuja mutta tyhjiä. Yhtä niistä täytti tosin öisin panji Kaneshan kumea kuorsaus ja päivisin yrttitippojen tuoksu. Tämä kulautteli eliksiiriä suuhunsa pienestä ruskeasta pullosta ja oli sitä mieltä, että se oli hänen terveytensä salaisuus. Harvoin hän tietysti sairasteli. Bakteerit kääntyivät kannoillaan, kun niitä vastassa oli panji Kaneshan ympärillä leijuva kamferitippojen lemu.

”Tontit ovat täällä kamalissa hinnoissa”, tiesi Ganaka.

”Sitä ne ovat nyt. Mutta tämä tontti on hankittu kauan sitten”, Adhikara sanoi. ”Nyt tästä saisi maksaa varmasti parisataa kertaa enemmän kuin silloin, kun teimme kaupat.”

”Se on käsittämätöntä”, sanoi Ganaka ja naputteli rintatasukaan. ”Käsittämätöntä, sanon minä.” Hän oli aikeissa vetää siellä olevan kirjekuoren ulos, mutta sen sijaan hän alkoi luennoida siitä, kuinka tonteissa ei ollut enää pelkästään maakais-taleen, tomuavan hiekan ja yönmustan mullan arvoa. Niiden sekaan oli puhuttu olemattomia opaaleja ja timanttihippuja, sillä mikään muu ei voinut selittää sitä, että muutama hassu aari Punen kaupungin lounaisosassa oli muuttunut mitättömän ajanjakson aikana arvokkaammaksi kuin pelto, jonka muokkaamiseen hupeni kokonainen päivä rivilliseltä Mahindra-traktoreita.

”Viljelysmaa ei maksa mitään, sillä viljan kasvattaminen ei enää kannata. Ei edes niille, jotka olivat siitä joskus voittoa saaneet – niille, joilla on pääomaa ja jotka pystyvät ostamaan sadon etukäteen pilkkahinnalla”, Ganaka T. Kandra luennoi. ”Vielä pari vuotta sitten Intiaan tuli sijoituksia ulkomailta, mutta nyt intialaiset vievät itse liiketoimintansa halvempiin maihin. Intialaiset sijoittajat hankkivat maata Afrikasta ja siirtävät viljelyksensä sinne. Jos kaupungeja olisi helpompi liikutella, nekin varmaan siirrettäisiin edullisempiin maihin. Mutta nyt niihin tulee aina vain lisää ihmisiä maalta, sillä siellä ei ole enää työtä. Siksi maan hinta kasvaa kaupungeissa. Se kasvaa sitä enemmän mitä enemmän maalaisia niihin pakkautuu.”

Ganaka oli niin tyytyväinen selostukseensa ja sitä seuranneeseen päätelmään, että oli unohtaa varsinaisen asiansa. Mutta sitten hän otti vihdoin esille kahtia taitetun kirjekuoren ja avasi sen korostetun hitaasti, jopa juhlallisesti. ”Voitte vilkaista, mitä tässä sanotaan. Sitten ymmärrätte, mistä minä puhuin”, hän sanoi. ”Sitten tiedätte, miksi olen ymmälläni.”

Adhikara pyyhki kätensä taskusta nostamaansa trasseliin ja otti vastaan vaaleanpunaisen kuoren, jonka sisältä pilkisti valkoinen taiteltu paperiarkki.

”Tämä on luottamuksellista. Hyvin luottamuksellista”, Ganaka lisäsi ja hankasi kättänsä leukaansa kuin se olisi raastinrauta.

Adhikara käänsi paperin ylösalaisin ja heilautti sitä aurinkoa vasten, ymmärtämättä miksi teki niin. Se vaikutti asiaankuululta toimenpiteeltä. Sitten hän luki kirjeen tarkasti, ja kun oli valmis, silmäili sitä vielä uudestaan.

Hyvä Eshani,

hämmästyitte varmasti, että kirjoitan teille. Halusin ottaa teihin yhteyttä. Olette puolisona miehelle, jolle minut vihittiin kaksikymmentäyksi vuotta sitten. Avioliittoomme kuului paljon hyviä asioita. Ja myös vähemmän hyviä. Niin kuin kaikkiin liittoihin. Ei taivaalta tule pelkästään vettä tai paistetta. Ei maasta nouse vain vehnää vaan myös rikkakasveja. Olen kuitenkin iloinen siitä, että Ganakan ei

tarvitse olla yksin. Hän teki minut onnelliseksi. Niin onnelliseksi kuin osasi. Meillä oli hieno avioliitto. En arvanut, kuinka nopeasti se päättyi. Ja että tilallani olisi joskus toinen ihminen. Ymmärrän kyllä, että Ganaka ei voi elää yksin. Hän ei pärjää ilman apua. Hän tarvitsee jonkun, joka pitää hänestä huolta ja pesee hänen vaatteensa. Ja valmistaa hänelle ruoan kun hän palaa töistä kotiin. Harva mies selviää yksin tässä maailmassa.

Huomaan että käytätte korua, joka oli minulle rakas. Ganaka osti sen lomamatkalta Mahabaleshwarista, sillä menetin siellä erään rannerenkaani. Kävimme Mahabaleshwarissa kymmenennen hääpäivämme kunniaksi. Se oli Ganakan ajatus. Se oli hänen yllätyksensä minulle. Ihana yllätys. Olin toivonut sitä. Yövyimme mukavassa hotellissa nimeltään Brightlan Resort & Spa. Meillä oli siellä kaksikerroksinen huoneisto ja viihtyisä pieni piha. Istuskelimme siinä aamuisin. Katsoimme, kuinka apinat hyppivät puusta puuhun. Yksi niistä tuli kivisen kaiteen päälle ihan lähelle. Kerran mieheni heitti sille aamiaiselta ottamansa banaanin. Se palasi seuraavana päivänä luoksemme. Sillä keralla se nappasi tuhkakupin vierestä rannerenkaani, mutta en pahastunut siitä kovasti. Se ei ollut mitenkään arvokas. Se oli vain koru. Ei mitään jaloa metallia. Naureskelimme Ganakan kanssa, että apina vei korun lahjaksi puolisolleen. Hieman se minua harmitti, mutta en sanonut sitä miehelleni. Ehkä hän arvasi, että olin surullinen. Seuraavana päi-

**Mausteiden tuoksua, värikkäitä kankaita ja auringon
polttamia maisemia! Uuden sarjan avauksessa
intialainen herra Patil, eläkkeellä oleva insinööri,
selvittää pyöräkorjaamon pidon ohessa tuttaviensa
eriskummallisia ongelmia.**

Adhikara Patil tunnetaan viisaana miehenä, joten kun räätälimestari Ganaka Kanderan nuori vaimo alkaa saada kirjeitä Kanderan edelliseltä, kuolleelta vaimolta, on luonnollista kysyä neuvoa herra Patililta. Ensin vaimovainaa tuntuu hyväntuuliselta, mutta eipä aikaakaan, kun sävy alkaa muuttua. Hengetkö ovat liikkeellä, vai mitä oikein on tekeillä?

Päänvaivaa herra Patilille aiheuttaa myös nuori poika, jonka korjauskelvoton polkupyörä tuodaan korjaamolle. Miten auttaa poikaa, jonka koko tulevaisuus tuntuu olevan kiinni mokomassa pyöränromussa?

Lempää jännitystä Mma Ramotswen tapaan!

ISBN 978-951-31-7427-9

9 789513 174279

84.2

www.tammi.fi